

Emnenr. 64

Fylke: Hordaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Asace

Emne:

Bygdelaq:

Oppskr. av: Edv. Hauckedal

Gard:

(adresse): Hylkje

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. og

B. Eller om den er etter ^{ymse} andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

eg veit knapt om noko som siste
treffi åra har vorte så omskapa og
skipta som dei gamle skikkane ved
død og gravferd.

No er her helselag og systra har
som viss jobb å stlla dei både. Det
er difor heilt skilt med "koner" som
går kringom og hjelper ved fødsel og
død.

Vi skal prøva å svare på spørsmål
som vi veit noko, elles lgt dei stå utan
svar.

1. Før såg folk varsel i mange ting.
Lag der kvister i kass var det feigdarmärke
Ei systor eg hadde var gift til ein gard
for 60 år sidan. Ho fortalde om nemora
som tok varsel av mangt. Ho fann spor på
ymse stader, mellom anna i kledekistene.
Det var feigdarmärke. Dette fortalde
ho etter ei sagnante var død. Hølv
ville ho ikkje tru på det, men drog likevel
litt etter til å leggja merke til slike ting.

2. Ukjend.
3. Ukjend.
4. Ukjend.
5. Har høyr't om det, men kjennet det ikkje nøye. Har forstått det slik at feigdalen var verkeleg hus som hamsøkte like før dei vart dødsfuke. Det kunne difor vera eit feigdomsverk.
6. Det er forstått om enkelte gamle som det ikkje mot til. Det kunne også vera eit varsel om feigd.
7. Har ikkje høyr't om det.
8. Ukjend.
9. Ukjend.
10. Ja.
11. Har vore med ved prestebesøk. Den gamle (nærpå 90 år) sat oppne. Presten tala med han og spurde så om han ville ha nattorden. Han gav jammene, og så vart bordet stelt med kvit duk og 10 lys som vart tunde. Andre i huset som ville vera med sette seg kring bordet og presten las ei "ord" frå Bibelen og tala til. Så vart det utdeling og så var det song og bøn. Etterpå var det gjesbebad. Andre gonger når vedkomande er sjuk er det slik at presten må ta seg til dei ymse foregods.
12. Var dei syuke ville dei gjerne ha folk kring seg som song eller las eller bad. Var det nør slekt måtte dei komma.

Emneur. 64 ~~Blad II~~

13. Det hende somme kunne ordna ymse både med gravferda og kor det skulle vera etter dei. Men det er no sjeldan.
14. Ofte tykke folk det var for brutalt å seia "død". Dei sa ofte slohua eller sovna inn, flytta om den dei held serleg ferdig å dø.
15. Har høgt om slett, men er no ukjent. Det er jamnast dakter som slår fast at nekonaude er død.
16. Nei.
17. Ukjent.
18. Ja.
19. Ukjent
20. Kjemer lite om bud og beamerand
21. Nei - ukjent.
22. Veit ikkje noko sers.
23. ~~Veit ikkje.~~
24. Helst på ein beuk
25. Nei.
26. Den tida dei ligg mellom døden og gravferda. Om en som ser dårleg ut kleri det sagt "han ser ut som han er fravelagt."
27. Veit ikkje.
28. Veit ikkje.
29. Veit ikkje
30. Så snart det let seg gjera
31. No er det sjuke syster
32. Nei
33. Ja
34. Ja

35. Ja.
36. Ja.
37. Nei, ukjend.
38. Sveipa.
39. Likhjorta og sveip.
40. Nei.
41. Ukjend.
42. Nei.
43. Ukjend, men mange hadde for lik-
shjorta liggjande ferdig.
44. Veit ikkje.
45. Veit ikkje.
46. Stømpes men ikkje sko.
47. Kvinnene skulle ha lindhva.
48. Nei.
49. Ukjend.
50. Blonder er fast på putar, ikkje
kjend at det brukast lund.
51. Det går over 50 år tilbake.
52. Blev allsid kjøpt ferdig. Slut
med papir etter krigen.
53. Ja.
54. Nei.
55. Nei.
56. Nei.
57. Ukjend.
58. Sjelden her.
59. Ukjend.
60. Ja.
61. Ukjend.
62. For brukte dei svart kiste. No er ein
heilt gått over til kvit.
63. Ja, 30-40 år siden.

64. Ukjent.
65. Helst sjon.
66. Veit ikkje.
67. Kista blir alltid kjøpt ferdig med innbald av underlag, ho er kvit.
68. Ukjent.
69. Veit ikkje.
70. Blir ikkje pynta for blomster eller lagt på.
71. Ukjent.
72. Ukjent.
73. Ukjent.
74. Ja. Samrast til andakt når den føde er lagt i kista, men kjemmer ikkje nokso kamm på slik gammeling.
75. Brevstoring er nokso vovleg.
76. I stova.
77. Kjemmer ikkje til nokso sers tilstelling.
78. Ukjent.
79. Ukjent med barhytte.
80. Ukjent.
81. Ukjent.
82. Ukjent.
83. Veit ikkje.
84. Ukjent.
85. Ukjent.
86. Nei.
87. Nei, nei men det er planar om det.
88. Det hender ikkje blir sett i våpenhuset eller i kommunehuset attmed kyrka.
89. Skulle helst vere stille.
90. Kjemmer ikkje nokso sers om arbeid.

91. Nei.
92. Veit ikkje.
93. Hadde ikkje sett syngedrakt.
94. Eukya brakte slør - eukestør.
95. Nei.
96. Nei.
97. Nei.
98. Ingen bestemt dag.
99. Begravne. Dei gamle sa "til gravane".
100. Når dei bar kista ut song dei ut. Eit par menn song fyre kista ut på tunet.
101. Loket var av kista inne. Der la dei det på når ingen gjekk fram og strauk den lode meir.
102. Ja ble loket lagt på og skridd ut. Loket klede var på kisten.
103. To lys stod på bord ved hovudet.
104. Synes det alltid er 2 lys. Veit ikkje det blir brukt verre til ugifte.
105. Veit ikkje.
106. Har ikkje sett det.
107. Ukjend.
108. Ukjend.
109. Ukjend.
110. Her kjemmer ein ikkje til volestova.
111. Veit ikkje.
112. Nei.
113. Nei.
114. Ja.
115. For ca 30 år sidan.

Emne 64, blad III

116. De bad den best skikkede til
å holde tale og syngere. Det gjorde han.
117. Ukjent.
118. Ukjent.
119. Lagen fast skikk i senere tid.
120. Ukjent.
121. Lagen fast orden.
122. Tokunden først.
123. Ikke brukt.
124. Nei.
125. Ja.
126. Ja.
127. Nei ikke kjent.
128. Det hadde kvinnene berre fylgde
eit stykke nær dei ikke kjende
seg sterke nok å vera med til
kyrka. Elles var dei med.
129. Alle fylgde med.
130. Ukjent.
131. Ja, oppfatninga er slik no.
132. Bar av sine (eller gran) var brukt
ved sideveggar og strödd der
sideveggen opphå i den store veggen.
133. Ikke heile veggen, berre dei nordmøste
og kjende.
134. Vanleg lekferdsdagar. Det har vore
bruka så lenge folk har hatt flagg.
135. G'rannane og kjerringar og slekt.
136. Det er heller myk. No ger folk det.
137. Ukjent.
138. Det har heilt vore slik at dei flagga
på halv stong, medan mange no
heiser til topps etter jordfæringa.
139. Fri gjorde dei det, ikke no lenger.

140. Veit ikkje.
141. Ja.
142. Ukjent.
143. Tkje her i bygda.
144. Ukjent.
145. Helst granbar.
146. Ein tok helst sin vleghest utan
noko omsyn til fargen.
147. Nei.
148. Ja.
149. Det ble kjört fortare heim.
150. Ein som var kjend med hesten.
151. Gjekk ned sida av.
152. Nei.
153. Kista blei boren. Var det vanskeleg
å koma fram brukt de berestunger.
154. Ukjent.
155. Ukjent.
156. I seinare år kjörer dei likes like
til kyrkjedöra og tek det av og
set kista i konen. Reparane er
tilfeldige eller valde utan noko
fast ord.
157. Nei.
158. Ukjent. Berestunger var her gjömd
på ein gard på veggen til kyrkja, der
veggen var sss bratt.
159. Tilfeldige eller skundom sleke som
var utpreika og berne til det.
160. Nei.
161. I kyrkja.
162. Nei.
163. Ja.
164. Ja.

165. Nei.
166. Nei.
167. Har hatt fast gravar i 50 år.
168. Kulegraver. (Kule var opning i jorda)
169. Karane hadde vissst spadar og kasta opp grav og grav att på og.
170. Mennene som var i gravferda.
171. Ukjend.
172. Veit ikkje.
173. Veit ikkje.
174. Dei vart bygde opp med grasstovv, opphøgd, til ein runding. Det vart gjort når ein meinte ho ikkje seig meir.
175. No har mange fast munn til å halde gravene i orden heile året. Elles pyntar ein med blommar sær til dei store høgtider. Til jul er det kransar heilt. Elles laune blommar.
176. Ukjend.
177. Det vert fortald dei lyfta kista over muren.
178. Ukjend.
179. Gravene låg i ein utkant av kyrkyegarden.
180. Ukjend.
181. Ukjend.
182. Begravelser.
183. Veit ikkje, men det var såvidt eg skjønar ikkje nokon fast begravelse.

184. Dei hadde likgravd, og dei vart
fasklagt.
185. Ukjend.
186. Ukjend.
187. Ukjend.
188. Ukjend.
189. Ikkje.
190. Ein dag.
191. Vanleg 4.
192. Ukjend.
193. Ukjend.
194. Nei.
195. Ukjend.
196. Dei hadde helst med.
197. ~~Ukjend~~ Ukjend.
198. Ukjend.
199. Ukjend.
200. Ukjend.
201. Veit ikkje om fleir dagsgravøl.
202. Blei ikkje brukt alkoholdrikk.
203. Veit ikkje.
204. Ja.
205. Knept 50 år siden.
206. Same laga han heime, andre kjøpte.
207. Dei nordmaste brukte band med
påkriфт. Det er nyare som brukar av.
208. ~~Ja~~. Nei ingen. Dei blir pålagt for.
209. Blir ofte liggjande til dei er visne.
210. Oflast berdele i eit foreningsskas. Nei.
211. Det heider.
212. Det er nok så nytt-älment, men
dei meir kjende familjar brukte
alt ved eller like over kündeoverkeftet.